

AKTUALNOŚCI

Przedstawiciel NMM w Radzie Muzeów

Na zjeździe muzeów rejestrowanych 12 grudnia w Warszawie odbyły się wybory członków Rady ds. Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Ponad 100 muzeów wpisanych do Państwowego Rejestru Muzeów zobowiązanych było do wyłonienia kandydatów do Rady w wewnętrznych „prawyborach”. Takie wybory miały miejsce w NMM 18 października i w wyniku głosowania nominację z ramienia naszej instytucji otrzymał dr Robert Domżał, kierownik Działu Historii Budownictwa Okrętowego. Wybór członków Rady odbył się w Warszawie według nowej procedury – nie było limitu zgłaszanych osób i ich liczba przekroczyła 30 osób. Nasz reprezentant uzyskał w tajnym głosowaniu bardzo dobry wynik i został wybrany do grona muzealników, którzy bezpośrednio z Ministrem KiDN będą pracować w kolejnych latach nad kształtem polskiego muzealnictwa. Członkiem obecnej Rady, kończącej kadencję w kwietniu, jest dyrektor NMM dr Jerzy Litwin, wybrany na poprzednim zjeździe reprezentantów muzeów rejestrowanych. Poza 11 wybieranymi członkami w skład Rady wchodzi też 10 osób nominowanych bezpośrednio przez Ministra KiDN.

XIV Konferencja

13 grudnia w gościnnych wnętrzach Muzeum Okręgowego w Toruniu odbyło się pierwsze spotkanie robocze związane z przygotowaniem do XIV Konferencji Polskiego Muzealnictwa Morskiego i Rzecznego. W spotkaniu uczestniczyli: dr Tomasz Kordala, wicedyrektor Muzeum Mazowieckiego w Płocku, Zdzisław Leszczyński, kierownik Muzeum Wisły Środkowej i Ziemi Wyszogrodzkiej w Wyszogrodzie (od 27 grudnia Oddział Muzeum Mazowieckiego) oraz dr inż. Jerzy Litwin i Jadwiga Klim z NMM. Na spotkaniu ustalono, że konferencja odbędzie się 18 i 19 czerwca 2018 r. Pierwszy dzień jej uczestnicy spędzą w Wyszogrodzie, a drugi – w Płocku. NMM prowadzi sekretariat konferencji.

Remont na „Darze Pomorza”

Trwa remont kolejnych pomieszczeń na statku-muzeum „Dar Pomorza”, wykonywany dzięki specjalnej dotacji Miasta Gdyni. Wykorzystując sezon zimowy, zdecydowano się na renowację holu przed salonem kapitańskim, co byłoby trudne lub wręcz niemożliwe, gdyby statek był udostępniany do zwiedzania. Z oryginalnych drewnianych ścian holu zdjęto wszystkie położone przez lata warstwy farby, a drewno oszlifowano, przywracając – jak w przypadku poprzednio remontowanych pomieszczeń – wygląd możliwie najbliższy stanowi z roku 1930, gdy żaglowiec stał się własnością Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni.

EDUKACJA

Poniedziałkowe inspiracje

Od 5 grudnia w siedzibie głównej NMM w Spichlerzach na Ołowiance zwiedzać można wystawę „Inspiracje”. Składają się na nią prace uczestniczek warsztatów plastycznych 60+ „Lubię poniedziałki”, prowadzonych przez Barbarę Wojczuk-Krystek z Działu Edukacji NMM. Tytułowymi inspiracjami dla autorek prezentowanych prac były warsztaty i wystawy sztuki marynistycznej w naszym Muzeum – ale nie tylko. Tematyka prac jest tak różnorodna, jak różnorodne są zastosowane środki wyrazu, techniki i style. Uczestniczki zajęć są już doświadczonymi malarkami i rysowniczkami. Nasza wystawa podsumowuje ich dotychczasowe osiągnięcia na polu sztuki. Wiedza techniczna i artystyczna, pogłębiania podczas warsztatów muzealnych, łączy się z doświadczeniem, naturalnym talentem i wrażliwością na piękno.

Autorki prac eksponowanych na wystawie „Inspiracje”. Fot. Paweł Józwiak

Pająk i albatros

Grudniowe spotkanie z cyklu *Program dla Rodzin* poświęcone zostało przesądom i wierzeniom z różnych krajów, przede wszystkim tym związanym z morzem. Uczestnicy zajęć szukali odpowiedzi na zagadki dotyczące magicznych zwierząt, potworów i symboli z krajów takich, jak Indie, Japonia, Wyspy Salomona, Ghana, a także Włochy. Poznawaliśmy legendy marynarskie i porównywaliśmy je ze światem rzeczywistym, próbując dociec, co spowodowało, że ludzie morza wierzyli w smoki zamieszkujące dno morskie, duszki pokładowe, demony i ogniste ptaki. Odpowiedzi na te pytania szukaliśmy także poprzez wykonywanie przeróżnych eksperymentów związanych z prawami fizyki, które tłumaczyły wiarę w tajemnicze zjawiska.

Gwiazdka w Tczewie

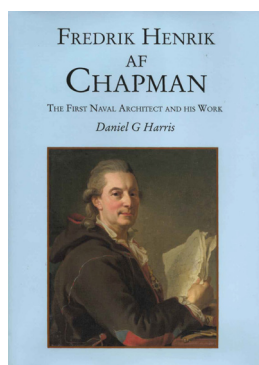
W ramach przygotowań do świąt Bożego Narodzenia 9 grudnia zaprosiliśmy gości do Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie. Wspólnie projektowaliśmy kartki świąteczne, malowaliśmy drewniane gwiazdki, bombki i renifery oraz wykonywaliśmy ozdoby świąteczne, z których najpiękniejsze trafiły na muzealną choinkę. Tego dnia odbyła się też premiera sali kinowej w CKWS – pierwszymi wyświetlanymi tam filmami były dwa morskie dokumenty, pozyskane dzięki Pomorskiemu Związkowi Żeglarskiemu: „Zrobiłem to” i „Duet”. Jednak najważniejszym punktem przedświątecznego spotkania była „Gwiazdka na morzu z Dziką Mrówką”: Andrzej Perepeczko, autor popularnej serii o przygodach Dzikiej Mrówki, na której wychowały się już trzy pokolenia młodych czytelników, oficer marynarki handlowej i niezrównany gawędziarz, opowiadał o świątach Bożego Narodzenia na morzu.

Andrzej Perepeczko nie tylko opowiadał o Gwiazdce na morzu, ale także pomagał w przygotowaniu ozdób choinkowych. Fot. Joanna Wiecka

W BIBLIOTECE NMM

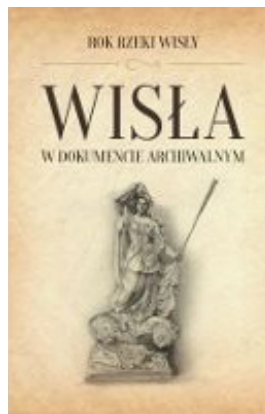
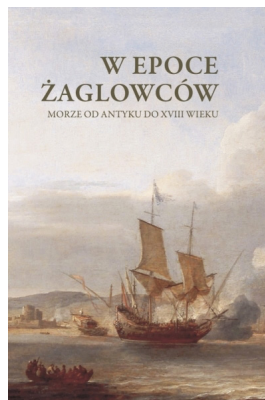
O statkach, żegludze i Wiśle

Jednym z najciekawszych nabytków Biblioteki NMM z 2017 roku jest pięknie wydana książka Daniela Harrisa pt. „Frederik Henrik af Chapman: the first naval architect and his work”, poświęcona żyjącemu w latach 1721–1808 sławnemu szwedzkiemu admirałowi, znanemu i cenionemu jako wybitny konstruktor i teoretyk budownictwa okrętowego. Jest to pierwsza książka w języku angielskim, która ocenia pracę

Chapmana jako konstruktora okrętów wojennych i statków handlowych. Pokazuje jego radykalne (i nie zawsze udane) innowacje, walkę z konserwatywnym podejściem do budowy jednostek i sukces wielkiego programu stocznioowego z lat siedemdziesiątych XVIII wieku, gdy w rekordowym czasie, przy użyciu niezwykle nowoczesnych metod prefabrykacji, zbudowano dziesięć okrętów liniowych i tyle samo fregat.

„W epoce żaglowców: morze od antyku do XVIII wieku” to praca zbiorowa pod red. Beaty Możejko, poświęcona różnym aspektom morskiej żeglugi w tytułowym zakresie czasowym. W 28 artykułach o charakterze interdyscyplinarnym ukazane zostało szerokie spektrum zagadnień morskich, a wśród autorów – specjalistów od problematyki morskiej z wielu ośrodków naukowych w Polsce – znaleźli się też pracownicy NMM: Monika Jankiewicz-Brzostowska (artykuł: „Wybrane dzieła malarskie

szkół holenderskiej i flamandzkiej XVII–XVIII wieku z kolekcji Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku – atrybucje i ikonografia”) i Tomasz Bednarz („Badania archeologiczne legendarnego Porcelanowca z Zatoki Gdańskiej”).

„Wisła w dokumencie archiwalnym” to katalog ogólnopolskiej wystawy okolicznościowej, przygotowanej dla uczczenia Roku Wisły. Zamysłem tej wystawy było skierowanie uwagi na bogatą historię Wisły, jej znaczenie gospodarcze na przestrzeni dziejów, walory przyrodnicze i rekreacyjne. Publikacja ma bogatą ikonografię, wydana została w twardej oprawie, równoległe w języku polskim i angielskim. Podzielona jest na dwie części – zagadnienia tematyczne i informacje o źródłach dziejów Wisły w zasobach archiwów państwowych uczestniczących w wystawie.

Album „Nad Wisłą” wydany został przez Fundację na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju. Autorami tekstów są m.in. Witold Lenart, Artur Magnuszewski i Marek Zgorzelski, a tematy obejmują takie zagadnienia, jak kwestia wiślanych wezbrań i powodzi, powstanie ujścia Wisły, fauna wiślana, sztuczne ujście Wisły, czy też klimat i przyszłość rzeki. Do książki dołączono materiały uzupełniające na CD (ze scenariuszami zajęć edukacyjnych oraz polskimi i unijnymi dokumentami, dotyczącymi gospodarki wodnej, a także dodatkową galerię zdjęć).

ZAPROSZENIA

„Bałtycka autostrada

14 stycznia przypada 25. rocznica katastrofy promu „Heweliusz”, który zatonął podczas gwałtownego sztormu w pobliżu Rugii. Dla przypomnienia tej rocznicy, a także z okazji 50-lecia powstania polskiej żeglugi promowej, NMM zaprasza na otwarcie wystawy „Bałtycka autostrada”, 12 stycznia o godzinie 15.00 w Spichlerzach na Ołowiance. Na 18 posterach przedstawionych zostanie prawie 60 promów, od 1945 kursujących z Gdyni, Gdańska i Świnoujścia, głównie do portów szwedzkich. Oprócz tego zaprezentowany zostanie model promu „Jan Heweliusz”, oryginalne koło ratunkowe z tego promu oraz gwasz, autorstwa Grzegorza Nawrockiego, przedstawiający moment katastrofy.

Ferie w Muzeum

Zimowe ferie szkolne w województwie pomorskim zaczynają się 29 stycznia i od tego dnia przez dwa tygodnie Dział Edukacji NMM zaprasza na zajęcia. W Gdańsku proponowane są następujące tematy: *Stworki-potworki*, *Baśniowa opowieść o Sindbadzie Żeglarzu* i *Zima na Południu*, a w Tczewie: *Ukryta siła – magnesy i kompasy*, *Światło w ciemności – piraci i latarnie* oraz *Wiślane tajemnice*. Na zajęcia można umówić się indywidualnie i grupowo za pośrednictwem naszej strony internetowej – www.nmm.pl.